

Вікторія Барабаш
ORCID: 0000-0002-8560-0851
Ольга Козьма
ORCID:0000-0001-7523-0116

ВИМОГИ ДО СУЧАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ В ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

THE REQUIREMENTS FOR A MODERN LIBRARY IN THE INFORMATION AND EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Бібліотеки вищих навчальних закладів мають відносно просту місію: підтримувати навчання, викладання та (де це можливо) дослідження. Однак складність середовища вищої освіти, в якому працюють здобувачі вищої освіти або викладачі, ускладнює здійснення цієї простої місії. Рада бібліотекарів Австралійського університету (CAUL) у своєму стратегічному плані (2003a) описує університетське середовище як таке, що має такі характерні ознаки: постійна зміна кількості студентів, включаючи все більшу частину користувачів, обмежених у часі через додаткові навантаження, серед яких і паралельна з навчанням робота; зміни в дослідницькій практиці та практиці викладання завдяки новим технологіям; нові вимоги до реалізації процесів навчання та результатів його якості; наявність широкого спектру альтернативних підходів до академічного видавництва; постійна фінансова потреба. У цьому контексті стає зрозумілим те, що бібліотека закладу вищої освіти не може повною мірою задовольнити потреби своїх користувачів. Необхідно включати ефективні механізми діяльності сучасної університетської бібліотеки. Слушним є твердження В. Барабаш, Л. Глебової відносно того, що впровадження новітніх технологій в діяльність бібліотеки закладу вищої освіти завдяки комп'ютеризації та автоматизації дозволило реалізувати нові напрямки бібліотечної роботи у межах інформаційної, культурної та наукової діяльності бібліотечної установи, що актуально й затребувано в контексті глобальної інформатизації [1].

У нинішніх умовах розвитку інформаційного суспільства співпраця та партнерство на місцевому, регіональному та національному рівнях необхідні для підтримки прогресу навчання, викладання та дослідження. Бібліотека університету має стати активним посередником між споживачем і необхідною інформацією. Тож великою проблемою і першочерговим завданням є якнайшвидша модернізація бібліотек закладів вищої освіти. Звичайно, студентам або викладачам зручніше клацнути кнопкою клавіатури та знайти все, що їм потрібно, ніж йти до бібліотеки й перегортати масу книг, витрачаючи

.....

свій час заради потрібної інформації. Безумовно, з розвитком комп'ютерних і телекомунікаційних технологій інформаційний простір бібліотеки має розширюватися до міжбібліотечного та міжрегіонального рівня. Доцільним буде звернутися до ефективних напрямків діяльності бібліотеки Центральноукраїнського національного технічного університету, серед яких: формування електронних баз даних; створення автоматизованих робочих місць; розвиток електронного каталогу; ведення сторінок у соціальних мережах; автоматизована розсилка бібліографічної інформації; постійне оновлення веб-сайту бібліотеки; формування репозитарію ЦНТУ; надання доступу до міжнародних наукових баз даних, серед яких Scopus та Web of Science; послуги міжбібліотечного абонементу; робота з формування інформаційної грамотності користувачів; організація віртуальних виставок, оглядів, бібліографічних записів різноманітної тематики; підготовка електронних видань, бібліографічних посібників; організація та проведення онлайн семінарів, тренінгів, курсів [3]. У перспективі планується удосконалити ведення статистики відвідувань веб-сайту, створити англomовну версію веб-сайту ЦНТУ.

Ніхто не говорить про те, щоб бібліотеку університету зробити повністю електронною, але ж необхідно осучаснити її, привернути до себе увагу користувачів завдяки новим видам діяльності та активному застосуванню інноваційних технологій. До заходів поліпшення роботи університетської бібліотеки можемо віднести такі, як поповнення фондів актуальною науковою літературою; оцифрування документів та цінних видань; вдосконалення інформаційного наповнення веб-сайту; підвищення професійного іміджу бібліотечного працівника, зокрема у сфері онлайн-сервісу: удосконалення відомих концепцій (Бібліотека 2.0.) та досягнення нових концепцій Бібліотека 3.0. та Бібліотека 4.0.; розширення спектру послуг.

Підсумовуючи, зазначимо, що успішність функціонування бібліотеки університету як центру інформації зобов'язує бібліотечних фахівців швидко та адекватно реагувати на зміни в інформаційних потребах користувачів, удосконалювати форми обслуговування, надавати якісне інформаційне консультування, розширювати спектр бібліотечно-інформаційних послуг. Інформаційна складова у професійній компетентності майбутнього фахівця, безумовно, є визначальною, тож неабияку роль в її формуванні відіграє бібліотека закладу вищої освіти, яка значною мірою формує інформаційну свідомість здобувачів вищої освіти

Джерела та література

1. Барабаш В., Глебова Л. Прогресивні напрями інформатизації бібліотек закладів вищої освіти. *Соціум. Документ. Комунікація: зб. наук. праць*. Серія: Історичні науки. Переяслав-Хмельницький: ФОП Домбровська Я. М. 2021. Вип. 11. с. 226 – 246.

**Тези доповідей II Міжнародної наукової конференції «Історія, археологія, інформаційна,
бібліотечна та архівна справа: актуальні проблеми науки та освіти»,
13 – 14 травня 2021 р**

.....

2. Коваль Т. Роль наукової бібліотеки в інформаційному забезпеченні вищої освіти. *Бібл. форум України*. 2007. № 2.
3. Бібліотека Центральноукраїнського національного технічного університету. Інформаційно-бібліографічні послуги. [URL: http://library.kntu.kr.ua/reference-services.html](http://library.kntu.kr.ua/reference-services.html).